

REGION PACYFIKU

UE jest piątym co do wielkości partnerem handlowym regionu Pacyfiku, mimo niewielkiego wolumenu handlu zarówno w skali bezwzględnej, jak i względnej. W czerwcu 2018 r. rozpoczęła negocjacje dotyczące kompleksowych umów o wolnym handlu z Australią i Nową Zelandią, które są ważnymi partnerami gospodarczymi i handlowymi. UE zawarła partnerstwa z 15 niezależnymi państwami wyspiarskimi Pacyfiku skupiające się na rozwoju, rybołówstwie i zmianie klimatu, a także partnerstwa z czterema krajami i terytoriami zamorskimi oraz z Forum Wysp Pacyfiku.

PODSTAWA PRAWNA

- Tytuł V (działania zewnętrzne UE) Traktatu o Unii Europejskiej (TUE);
- Tytuły I-III i V (wspólna polityka handlowa; współpraca na rzecz rozwoju i pomoc humanitarna; umowy międzynarodowe) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE);
- Umowa o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi (umowa z Kotonu).

ROZWÓJ STRATEGII POLITYCZNYCH

UE zawarła w tym regionie partnerstwa z Australią, Nową Zelandią, 15 niezależnymi państwami wyspiarskimi Pacyfiku, czterema krajami i terytoriami zamorskimi oraz z Forum Wysp Pacyfiku. Stale aktualizuje swe strategie, by dostosować je do zmian politycznych i gospodarczych zachodzących w regionie. Współpraca na rzecz rozwoju pozostaje ważnym aspektem stosunków UE z państwami Pacyfiku, które wchodzi w skład grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP).

Mimo że UE plasuje się ogólnie na piątej pozycji wśród partnerów handlowych regionu Pacyfiku, wymiana handlowa między UE a państwami Pacyfiku jest bardzo ograniczona zarówno w ujęciu bezwzględnym, jak i względnym, a jej wartość w 2017 r. wyniosła 2791 mln EUR. Stosunki z niezależnymi państwami wyspiarskimi Pacyfiku skupiają się na współpracy na rzecz rozwoju, rybołówstwie i zmianie klimatu.

A. Australia i Nowa Zelandia

UE, Australia i Nowa Zelandia to partnerzy o podobnym sposobie myślenia oraz wspólnych wartościach i interesach. Oprócz silnych stosunków handlowych nawiązali też bliskie stosunki na szczeblu rządu i sektora prywatnego, które koncentrują się na szerokim spektrum kwestii, takich jak zmiana klimatu i zmniejszanie ryzyka związanego

z kłeskami żywiołowymi, oparty na regułach handel światowy, bezpieczeństwo i rozwój, badania technologiczne oraz prawa człowieka. Parlament ma jedną delegację do spraw stosunków z oboma krajami.

Parlament przyjął [25 lutego 2016 r. rezolucję](#) popierającą otwarcie negocjacji w sprawie umowy o wolnym handlu z Australią i Nową Zelandią, a [26 października 2017 r.](#) – zalecenia w sprawie wnioskowanych mandatów negocjacyjnych do celów negocjacji handlowych z oboma krajami i wezwał m.in. do uregulowania ochrony inwestycji w odrębnej umowie. W dniu 22 maja 2018 r. Rada UE przyjęła decyzje upoważniające UE do rozpoczęcia negocjacji w sprawie umów o wolnym handlu z Australią i z Nową Zelandią.

1. Australia

Dnia 6 kwietnia 2017 r. UE i Australia zakończyły prace przygotowawcze do kompleksowej umowy o wolnym handlu. Na podstawie mandatu negocjacyjnego z maja 2018 r. w dniu 18 czerwca 2018 r. rozpoczęto oficjalne negocjacje w sprawie ambitnej i kompleksowej umowy handlowej. Pierwsza runda negocjacji odbyła się w lipcu 2018 r. w Brukseli, następna ma się odbyć w listopadzie 2018 r. w Australii.

Aktualne stosunki dwustronne między UE i Australią opierają się na prawnie wiążącej umowie ramowej natury politycznej podpisanej w dniu 7 sierpnia 2017 r. Umowa zawiera szereg postanowień regulujących współpracę gospodarczą i handlową, a także inne postanowienia dotyczące współpracy sektorowej oraz wynosi stosunki dwustronne na nowy poziom strategiczny.

Australia jest ważnym partnerem gospodarczym i handlowym Unii Europejskiej. W 2017 r. UE była drugim co do wielkości partnerem Australii w dwustronnym handlu towarami, którego całkowita wartość wyniosła 47,7 mld EUR, natomiast w 2016 r. wartość handlu usługami wyniosła 27 mld EUR. W ujęciu ogólnym UE jest największym inwestorem zagranicznym w Australii – w 2016 r. wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych wyniosła 161 mld EUR. Pierwsze posiedzenie forum przywództwa UE-Australia, które powstało we wrześniu 2016 r., odbyło się w czerwcu 2017 r. Następne forum odbędzie się w Brukseli w dniach 18-22 listopada 2018 r.

2. Nowa Zelandia

W dniu 22 maja 2018 r. Rada zatwierdziła mandat UE, a w dniu 21 czerwca 2018 r. oficjalnie rozpoczęto negocjacje dotyczące umowy o wolnym handlu między UE i Nową Zelandią. Pierwsza runda odbyła się w dniach 16-20 lipca 2018 r. i zaowocowała porozumieniem obu stron w większości obszarów negocjacji. Następna runda ma się odbyć w Nowej Zelandii jesienią.

W 2017 r. całkowita wartość dwustronnej wymiany towarowej między UE a Nową Zelandią wyniosła 8,7 mld EUR. W 2016 r. całkowita wartość handlu usługami wyniosła 4,4 mld EUR, wartość wszystkich unijnych BIZ w Nowej Zelandii – 10,8 mld EUR, a wartość wszystkich BIZ Nowej Zelandii w UE – 5,6 mld EUR.

W dniu 5 października 2016 r. UE i Nowa Zelandia podpisały umowę o partnerstwie w stosunkach i współpracy (PARC). Umowa ta stanowi kompleksową podstawę stosunków UE-Nowa Zelandia. Ułatwi ona bardziej skuteczne dwustronne zaangażowanie przez wzmocnienie dialogu politycznego i poprawę współpracy

w kwestiach gospodarczych i handlowych oraz w wielu innych dziedzinach, począwszy od innowacji, edukacji i kultury po migrację, zwalczanie terroryzmu, walkę z przestępczością zorganizowaną i cyberprzestępczością oraz współpracę sądową.

B. Inne państwa z regionu Pacyfiku

Stosunki UE z 15 niezależnymi państwami wyspiarskimi Pacyfiku^[1], wchodzącymi w skład grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), skupiają się na współpracy na rzecz rozwoju, rybołówstwie i zmianie klimatu.

Zgodnie ze wspólnym komunikatem z 2012 r. zatytułowanym „W kierunku odnowionego partnerstwa na rzecz rozwoju między UE a regionem Pacyfiku” podstawą strategii UE wobec niezależnych państw wyspiarskich Pacyfiku są ramy umowy z Kotonu zawartej z państwami AKP, która wygaśnie 29 lutego 2020 r. W październiku 2016 r. Parlament przyjął rezolucję w sprawie przyszłości stosunków AKP-UE po roku 2020. W grudniu 2017 r. Komisja przedstawiła projekt wytycznych negocjacyjnych do zatwierdzenia przez Radę. Parlament przyjął [stanowisko](#) w sprawie planowanych negocjacji w dniu 14 czerwca 2018 r., odnosząc się przychylnie do proponowanej ogólnej struktury przyszłej współpracy między AKP i UE oraz podkreślając znaczenie wzmocnienia parlamentarnego wymiaru tego partnerstwa. W dniu 22 czerwca 2018 r. Rada przyjęła mandat negocjacyjny dotyczący przyszłego porozumienia między UE a grupą państw AKP, a AKP przyjęła własne stanowisko negocjacyjne w dniu 30 maja 2018 r. Oficjalne negocjacje rozpoczęły się 28 września 2018 r.

UE przydzieliła 166 mln EUR na lata 2016-2020 w ramach regionalnego programu orientacyjnego dla Pacyfiku, aby wesprzeć niezależne państwa wyspiarskie Pacyfiku zmagające się z wyzwaniami rozwojowymi.

Negocjacje w sprawie kompleksowej umowy o partnerstwie gospodarczym UE z państwami wyspiarskimi Pacyfiku wstrzymano w 2015 r. do czasu przeglądu zarządzania zasobami rybnymi w regionie Pacyfiku. UE jest stroną przejściowej umowy o partnerstwie gospodarczym z Papuą-Nową Gwineą i Fidżi, ratyfikowanej przez Parlament Europejski w styczniu 2011 r. Samoa jest w trakcie przystępowania do przejściowej umowy o partnerstwie gospodarczym, a Wyspy Salomona wyraziły zamiar przystąpienia do tej umowy. Handel regionalny w obrębie Forum Wysp Pacyfiku oparty jest na Porozumieniu Handlowym Wyspiarskich Krajów Pacyfiku (PICTA).

Niezależne państwa wyspiarskie Pacyfiku stoją w obliczu poważnych wyzwań rozwojowych i klimatycznych. W odniesieniu do zmiany klimatu, UE i małe rozwijające się państwa wyspiarskie z regionu Pacyfiku poparły zawarcie ambitnego globalnego porozumienia paryskiego na 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu w 2015 r. (COP21). Konferencja stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu pod przewodnictwem Fidżi odbyła się w dniach 6-17 listopada 2017 r. w Bonn (Niemcy).

Forum Wysp Pacyfiku, polityczne zgrupowanie liczące 18 członków, jest partnerem UE do rozmów w sprawie unijnego finansowania na rzecz rozwoju i negocjacji handlowych.

[1]15 niezależnych państw wyspiarskich Pacyfiku to: Fidżi, Papua-Nowa Gwinea i Timor Wschodni, które łącznie stanowią 90 % obszaru regionu i jego populacji, oraz 12 małych rozwijających się państw wyspiarskich: Wyspy Cooka, Kiribati, Sfederowane Stany Mikronezji, Nauru, Niue, Palau, Republika Wysp Marshalla, Samoa, Wyspy Salomona, Tonga, Tuvalu i Vanuatu.

W jego skład wchodzi: Australia, Wyspy Cooka, Sfederowane Stany Mikronezji, Fidzi, Kiribati, Nauru, Nowa Zelandia, Niue, Palau, Palau, Papua-Nowa Gwinea, Republika Wysp Marshalla, Samoa, Wyspy Salomona, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Nowa Kaledonia i Polinezja Francuska. Ostatnie dwa wraz z Wyspami Pitcairn oraz Wallis i Futuna stanowią cztery kraje i terytoria zamorskie w regionie.

Anna Saarela / Gonzalo Urbina Treviño
09/2018

